

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpiac, a váro-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábes patit
soronkint 5 kr-ával
számítanak.

Haragszik a „Magyarország“!

Debreczen, február 3.

(D.) Vajjon egy véleményen van-e velünk a t. olvasó, ha azt írjuk: Igaza van a „Magyarország“ ezimű lapnak, ha haragszik. Elfogadott közmondás ugyan, hogy „Aki haragszik annak nincs igaza“, de mikor a „Magyarország“ ezimű lap a világra jött, ez a közmondás már meg volt és nem lehetett róla tenni, hanem épp azért született a „Magyarország“ hogy mindazon közmondásokat és közvéleményeket; mindazon világforgásokat és világfolyásokat, amelyek neki nem tetszenek, megváltoztasson és egy egészen új világrendszert alkosson.

Mindenesetre nagy kár a világegyetemre nézve, hogy mikor az Ur-Isten a tervet megcsinálta hozzá, még nem volt önkiadásban megjelenve a „Magyarország“; mert kétségtelen, hogy akkor más-ként történt volna minden, kivált-képpen pedig az emberek, a fejükön járnának. Mert az is igaz, hogy a „Magyarország“ a mindenek bölcsalkotójával egy nézetten nem lett volna, azért önálló és független. Annál kevésbé pirulhat érte Bánffy miniszterelnök, Darányi és Lukács miniszter, ha eljárásukkal a „Magyarország“ helyeslését kiérdemelni nem képesek, mert tudva levő, hogy a

„Magyarország“ mindig csak a saját gondolatát helyesli, a saját bölcsességét bámulja és csak egyetlen egy munkálkodással, a „Magyarország“ munkálkodásával van megelégedve.

Hogy baj pedig ez, a magyarok országára nézvést. Mert mit tudjunk most már csinálni, hogy a „Magyarország“ kegyét megnyerhessük, ha csak szavukra föl nem akasztjuk magunkat mind egy szálig, hogy a „Magyarország“-nak ne legyen kívül veszednie, mikor aztán saját magával veszne össze és mint a skorpió nemzetségnél van szokásban, saját magába eresztgetné fullánkjait.

Tudva levő ugyanis, hogy a bécsi miniszterek a multkor Budapestre jöttek, megbeszélni a kiegyezés dolgát. Persze, hogy a „Magyarország“-nak nem tetszett. Miért jön ide az a német, hogy a saját hajlékunkban, a kenyereünkön, a borunkon főzhessen le bennünket? Most meg a magyar miniszterek valának Bécsben s íme értesült is már a „Magyarország“ az ő biztos forrásából, hogy lefőzöttetésünk most már tény és pedig befejezett. Bánffy megadta nekik amit kértek: de hát hogy is ne adta volna meg Bánffy! . . .

Vajjon ismeri a „Magyarország“ Bánffy-t? Hogy Bánffy min-

dent inkább megszokott adni, csak azt nem, amit kérnek tőle. Ha ő valamire magától rá nem jön, ha ő valamit magától be nem lát? Azt ugyan nem adja meg. Amit megád? Azt meg kellett neki adnia, olyan igaz, minthogy élünk. És hogy megadták-e a németeknek a 34 és bizonyos tört számokban követelt kvóta arány helyett a 33-mat és bizonyos törtszámokat? Hát ez az állítás, azért mert a „Magyarország“ írja, még nem szent irás, de ha megadták? Akkor kikerülhetlen megkellet adniok.

A „Magyarország“ összeveszett volna velük: na hát ezt minden fogatkozás nélkül elhisszük. A „Magyarország“ összeveszett saját alkotójával is, Ugronnal is, és vajjon kívül ne veszne össze, ha nem úgy tánczol, mint ahogy ő fütyöl: de ha Bánffy és miniszterársai nem akartak összeveszni, annak száz oka van. Az első ok mindjárt ama bölcs mondásban keresendő, hogy: „Jobb a sovány egyezés a kövér pernél“ s másik pedig abban, hogy: „Minund praesentia famans“: „könnyebb beszélni, mint tenni.“ Az osztráknak is meg van a magához való esze és nem mindig az az igazság, amit a perlekedők egyik fele tart igazságnak.

Nekünk meg az a „biztos forrásunk“, ami megszokott lenni

TÁRCZA.

Violák.

Irta: Pósa Lajos.

Mit ér a koszorú!

Mit ér a koszorú!
A hír, a dicsőség
El-eljátszik vele;
De édeset nem sűg,
Boldogságot nem ad
Örökzöld levele.

Déliabos álmat,
Én ábrándos lelkem.
Tovább minek szónél?
Többet ér egy rózsa,
Mit a galambom ad,
Egy babérdönél.

Laknak-e a csillagokban?

Laknak-e a csillagokban?
Nem kutatom, nem tudom.
Minek törjem a fejemet,
Ugy-e kedves angyalom?

Nem vágyom én egyikre se,
Ha laknak is valahol . . .
Legszebb csillag nekem a föld,
Mert te, édes, itt lakol.

Spiritizista katekizmus.

Az elhunyt lelkek feleletei az élők kérdéseire.

Irta: Gárdonyi Géza.

Most, hogy Magyarországon sokan foglalkoznak a spiritizmussal s akik nem foglalkoznak is vele, érdeklődnek iránta, arra gondoltunk, hogy közöljük a spiritizista katekizmusát: Allan Kardec híres könyvét, amely a modern spiritizmusnak a fundamentuma s amely már a világ minden nyelvére is le van fordítva, csupán a magyarból hiányzik.

Ez a könyv 1019 kérdésből és ugyanannyi feleletből áll. A feleletek nagyobb részét Allan Kardecnek tanuk előtt az ismert spiritizista eljárás útján különféle híres lelkek adták, mint amilyenek: Szokratesz Plátó, Fenelon, Franklin, Swedenborg, János evangélista, Szent Ágoston s egy anonym lélek, aki magát az Igazság Lelkének nevezte s a kibén magát a Názáreti Jézust lehet sejtteni.

Az a spiritizista kör, amelyből ezek a feleletek származtak, az ötvenes években állott fenn és Sardon is tagja volt a fiával együtt. Ő vezette be oda Denizerd Rivailt, a ki később a kör kéziratait élvitte és Allan Kardec néven kiadta.

Ez a munka még annak is érdekes, aki semmit sem tart a spiritizmusról. Minden fejezete, minden pontja annak is bő anyag a gondolkozásra, aki a spiritiztikus törekvéseket nem ismeri és csak

a maga szemének hiszen. Épp ez okból nem is tartanánk helyesnek, hogy mint valami regényt egymásután való folytatásokban tegyük közzé; a fejezeteknek egymástól való különállása is lehetővé teszi, hogy időnkint és apránként közöljük.

A munkát egyik régi munkatársunk fordítja és az egész munkát világos, mindenki által érthető fordításban tehetjük közzé a Magyar Hirlap-ban.

Isten.

? Mi az Isten?

— Isten a legfelső értelem, a mindenség első ura.

? Mi a végtelenség?

— Aminek se kezdete, se vége nincsen. Az ismeretlen. Minden, ami ismeretlen, nekünk végtelenség.

? Mondhatjuk-e azt, hogy az Isten végtelen?

— Tökéletlen elhatározás. Az emberi nyelv nem fejezhette ki, a mit az emberi értelem meg nem ért.

? Mi bizonyítja azt, hogy van Isten?

— Egy mondása az emberi tudásnak: Nincs okozat ok nélkül. Kérdezétek, hogy honnan van mindaz, ami nem emberi alkotás és feleljetek meg magatoknak.

? Honnan van, hogy az Isten-fogalom minden emberben megvan?

a „Magyarország“-nak és minden ellenzéki lapnak (?) s így nem tudhatjuk, vajjon a megállapodás megtörtént-e? De ha megtörtént? Hát nem azért kormány a kormány, hogy saját esze és belátása szerint menni még akkor se merjen, ha meg van győződve valaminek a kikerülhetetlenségéről és tudja, érzi: hogy a mit lehetett, mindent megtett, elment a végletekig, de előbb-utóbb, két millió miatt, 30—40, vagy ki tudja hány millióba kerülhető kockázatba nem megy bele.

A Zola-pör előtt.

(Párisi levél.)

Páris külsőleg csöndes. A boulevardok visszanyerték mindennapi képüket s elnémult az antiszemita-had jelszava: „Conspuez Zola“ és „A bas les juifs“.

Hanem a kik a boulevardok pszichológiáját ismerik, ezt a látszólagos nyugalmat a vihar előtt uralkodó esőndnek tartják. A szocietásban, kávéházakban és szalonokban az emberek egyre fokozódó idegséggel pertaktálják a Dreyfus ügyet. Mindkét párt azzal kérkedik, hogy kezében van a nagy ütőkátya, a melyet a Zola-pör alkalmából fognak kijátszani. Csak az a nagy és végzetes kérdés, hogy kinek a kezében van az atout s hogy ki fog-e derülni a per végén, hogy melyik játszott — hamisan.

Jellemző a nagyközönség lázas érdeklődése, hogy a törvényszék elnöke valószínűleg ostromnak van kitéve a belépő jegyek miatt. Ha pénzért osztogatná a jegyeket, ma már milliómos lehetne az elnök ur. Igaz ugyan, hogy ez a derék férfi azt hirdeti az ujságokban, hogy neki nincs is joga a jegyeket osztogatni, de azért, a ki ismeri a kellő utakat s egy kis kerület nem áll, eléri a célját. Az már csaknem bizonyos, — és azt mondják, hogy nem véletlen dolga — hogy Zola és tanúi oly hallgatóság előtt fog-

nak megjelenni, mely nem rokonszenvez velük.

Különös érdeklődéssel várják annak az összeesküvésnek az eredményét, a melyet a hadügyminiszter szervezett a végből, hogy a megidézett tisztek az esküdt-szék előtt egyértelmű hallgatással tüntessenek. Egyike azoknak a tiszteknek, a kiket Zola megidézett tanúinak, a mi-nap így nyilatkozott egy külföldi lap tudósítója előtt:

— Minő ironia! Bernis gróf és Gerault Richard a népszuverenitást, amelynek ők képviselői, épp úgy beszennyezték, mint állítólag Dreyfus a hadsereget s a kamara mégis vonakodik beleegyezni törvényes üldöztesükbe, holott a képviselő-ház elnöksége feljelentést tett ellenük. Dreyfust ellenben, a ki állandóan tagadta bűnösségét, minden valószínűség szerint ártatlanul ítélték el...

Annak a papirkosárnak a története, amelyből a hírhedt bordereau került volna ki, miután Bülow az egészet mesének nyilvánította, az Esterházy-párton is kezd kétértelműséggel találkozni. Az Eclair ugyan még most is ragaszkodik a papirkosár-verzióhoz, de annak hitelességét csak hat „megbízható“ detektívvel igazolja. Elfelejté azonban ezeknek a nevéket közölni. S ha most meggondoljuk, hogy Guerin, aki Dupay alatt igazságügyminiszter volt, kereken kijelenti, hogy a minisztereket ezzel a mesével traktálták, s hogy egy szót sem szoltak nekik egy másik, állítólag titokban tartott okmányról, a melyben ez a kifejezés fordult elő: „le canaille D...“: hát elképzelhetni, hogy micsoda hitelességet érdemelnek az Eclair névtelen detektívjei.

Ugy látszik, Clemenceau van a legjobb nyomon az igazsághoz, midőn az Aurore-ban felveti azt a kérdést, hogy: „ki az az ügynök, a ki nagy jutalomért kiszolgáltatta a hadügyminiszteriumnak a Dreyfusnak tulajdonított okmányokat? Ez az ember hallatlan gázságot követett el.“

Azokat az okmányokat ugyanis minden valószínűség szerint soha sem lopták sehonnét, hanem hamisították s mint értékes leletet jó ár fejében átadták a hadügyminiszteriumnak.

A mi Zola védekezését illeti, azt beszéljük, hogy a nagy regényíró igen sokat fog hivatkozni az ujságokra. Ha ez ellen azt hozzák fel, hogy az ujságközle-nyek jelentéktelenek, arra fog utalni, hogy ezeket a cikkeket többnyire hivatalos oldalról lanszírozták. A Matin volt az első, mely a bordereau lenyomatát közölte, az Echo de Paris és az Eclair számtalan indiszkréciót közölt, a melyet az után utólag hivatalosan megerősítettek. Ha a hadügyminiszterium és a hadbírótság jobban megőrizték volna titkaikat, akkor megtörtént volna ugyan mindig az igazságszolgáltatási tévedés, de a közvéleményt nem ejtették volna oly lázas nyugtalan-ságba.

Ma már különben nem hisznek semmi újabb mesét. Így azt sem, hogy a bordereaut egy idegen követség portásának a fülkéjéből lopták el, s az idegen katonai attasé csak a bordereauban felsorolt okmányokat vette kézhez. Ez a história arra az esetre készült, hogy ha a papirkosár-verzió teljesen tarthatatlan lesz még a Dreyfus-ellenesek előtt is.

Hogy végül valamit az Ördög-sziget szerencsétlen lakójáról is közöljek. A levelei, amelyeket a Siécle most közzé tesz s melyek közt az 1896. szeptember s az 1897. január havában írottak a legutolsók, arra vallanak, hogy a boldogtalan kapitány elméjére kezd ráborulni az a bizonyos rémes sötétség. Esküdjök a levelekben még mindig ártatlansága mellett, de a stilusa zavaros és igazolni látszik azt, a mit ő maga ír, hogy „agyam energiája abban a borzasztó helyzetben, amelyben vagyok, határához közelít már.“ E zavaros stílusból, amely az elme megzavarásá-ára vall, azt akarják itt kimagyarázni, hogy Dreyfus valami titkos írásmódot használ s egész más értelem rejtőzik a levelei mögött, mint a mit azokból ki lehet olvasni. Ezért nem adják át Dreyfus nevének az eredeti leveleket, hanem azok másolatát. Mégis csak derék, humánus férfiak azok ott a hadügyminiszteriumban.

M. A.

— Onnan, hogy az Isten valóban van, különben, honnan is származna? Ez is egy bizonyítéka annak, amit az előbb mondtunk, hogy ok nélkül okozat nincsen.

? Hát ha az istenről való fogalmunk a nevelés útján jutott belénk, vagy pedig egyáltalán szerzett fogalom és nem velünk született?

— Ebben az esetben a civilizálatlan népeknek nem volna fogalmuk Istenről.

? A világ létezésének keletkező oka nincs-e benne magában az anyagban, az anyagnak előttünk ismeretlen sajátságában?

— Mik volnának ezek az ismeretlen sajátságok? Legeslegelső oknak kell lennie.

? Mit tartunk arról a véleményről, amely a világot az anyagból magából esetlegesség folytán mondja keletkezettnek, vagyis mindent a véletlenségnek tulajdonít?

— Absurdum. A véletlenségnek nincs esze. És hát mi a véletlen? Semmi.

? De hogyan láthatjuk meg az első ok értelmét, valaminthogy az minden értelme?

— A közmondás is azt tartja: Munkájáról lehet megítélni a mestert. Tehát nézzétek az alkotást és keressétek benne az alkotót. A kevélység a hitetlenségnek az anyja. A kevély ember nem akar ma-

gánál okosabbat ismerni. Pedig a legkevélyebb embert is semmivé teszi Isten egy lehelettel.

? Megértheti az ember az Istent az ő valójában?

— Nem. Erre nincs érzéke.

? De valamikor megértheti?

— Meg, mikor az anyag nem korlátozza az értelmét és oda tökéletesedik, hogy hozzá közeledhetik. Akkor látni fogja őt és meg is érti.

? Ha nem érthetjük meg Istent az ő teljes valójában, megérthetjük-e valamely tulajdonságát?

— Meg, némelyiket. Mennél inkább följé birunk emelkedni az anyagnak, annál inkább közeledünk hozzá egyelőre persze csak gondolatban.

? Mikor azt mondjuk, hogy az Isten örökké való, végtelen tökéletességű, változatlan, testetlen, egyetlen mindenható s az igazságban és jóságban a legtökéletesebb, teljesen meghatározott-e ezzel az ő tulajdonságait?

— Emberi ész szerint. Mert ti azt gondoljátok, hogy a ti elmétek mindent felfoghat. Tudjátok meg, hogy sok minden van a világon, amit közületek még az sem érthet meg, a kit ti közöttetek a legértelmesebbnek tartok és mire az emberi nyelvnek kifejezései nincsenek. De nem is lehet, mert a nyelv csak azokból a szavakból áll, amik az emberi értelemnek határain belül vannak.

? Egy külön személy-e az Isten, vagy pedig, mint némelyek mondják a világ ereje?

— Akkor az Isten, nem ok volna, hanem okozat. Mindakettő nem lehet. Hogy ő létezik, azon ne kételkedjétek, mert ez nyilvánvaló. Higgyétek el énnekem és ettől ne tárgitsatok, mert a lelkek a mindenféle elméteknek a labirintusába kerül s nem tud kiszabadulni. Ezek nem tesznek benneteket jobbakká, csak kevélybökké, mert azt hiszitek, tudtok valamit, pedig nem tudtok semmit.

? Mit tartunk arról a véleményről, amely azt mondja, hogy minden, ami van a természetben, minden élő s a világegyetem minden gombja, egyenkint véve része az Istenségnek, együtt véve pedig maga az Istenség?

— Az ember nem teheti magát istenné, hát legalább része kíván lenni.

? Mégis mi szól ez ellen az okoskodás ellen?

— Maga az okosság. Gondolkozzatok és megismeritek ennek az állításnak a lehetetlenségét.

A világegyetem.

? Megismerheti-e az ember a dolgok eredetét?

— Nem. Isten nem engedi, hogy a földön élők előtt ez föl legyen tárva.

? De valamikor csak megismerhetjük ezeket a titkokat?

— A fátyol a szerint emelkedik fel

A népnevelésügyi bizottság ülése.

Debreczen, február 3.

Tudósítónk a népnevelésügyi bizottság üléséről a következőket írja:

Az ülés elején Ronesik Lajos kultur tanácsnok szívélyesen üdvözölte a megjelent tagokat s kegyeletesen emlékezett meg a tanügy, korábban éppen a népnevelés nemrég elhunyt zászlótartó harcosának, Jó Istvánnak érdemeiről.

Nagy Zsigmond főiskolai tanár lemondván jegyzői tisztéről, — ezt idelglenesen Kuthi Zsigmond tanítóval töltötték be. A jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Mitrovics Gyulát és Káposztás Imrét kérték fel.

Ezután áttértek az ülés tulajdonképeni tárgyára: a tanyai iskolák felállítására. A bizottság megállapodásainak alapjául a Ronesik Lajos által kidolgozott s hiteles adatokkal támogatott előterjesztés szolgált.

Ez az előterjesztés kimutatja, hogy Debreczen város határán az ismétlődő iskolások nélkül is 7641 tanköteles van s ezek közül csak 6328 jár iskolába, 1313 pedig elkerüli az iskolát, vagy kizorul abból. A törvényes létszámot véve alapul az 1313 iskolába nem járó gyermek befogadására még 17 tanterem kellene: 12 a reformátusoknál, 3 a katolikusoknál és 2 az izraelitáknál. Ha pedig a meglévő 70 tantermet is (47 ref., 11 r. kath., 9 izr., 3 ág. ev.) megakarjuk szabadítani a soknál tapasztalható botránnyos túlszűfoltástól, a fentebb említett tizenheten kívül még kilencz újabb tanteremre van szükség.

A belső területeken is kevés ugyan az iskola, a külterületek pedig a Macsot, Ohatot és a Pallagot kivéve, teljesen iskola nélkül szűkölködnek. Addig is, míg gyökeresebben orvosolhatjuk a bajt, a tanácsnoki jelentés Ebess, Szepes és Ondód puszták részére, tekintettel az ottani tanyák egymástól való nagy távolságára, egy vándor tanítói állomás rendszeresítését, a Bánkon pedig egy községi tanyai iskola építését javasolja, amit azzal a nyomós számadattal indokol, hogy Bánkon,

Fancsikán, Paczon, Vekerén, Halápon és Nagy-Cserén 409 tankötelet irtak össze. Hogy mennyire áhltozik a nép az iskoláztatás után, igazolja a bánki zugiskola, melyet a közigazgatási bizottság nem rég záratott be. Egy frtos tandíj mellett is 50—60 gyermek látogatta a bánki kosta iskoláját.

A bizottság ezt az előterjesztést elfogadta s ebben az irányban tesz javaslatot a tanácsnak.

SZINHÁZ.

Folt, amely tisztít.

(Bemutató előadás.)

Debreczen, február 2.

A mi igazgatónk ambicionálta, hogy a spanyol nagymester: Echegaray idegizgató, rendkívüli hatásokra számított darabja az összes vidéki színpadokat megelőzőleg először a debreczeni színpadon kerüljön színre.

A közönség azzal jutalmazta a figyelmet, hogy megtöltötte a színházat szüntől. Debreczenben a premiereknek állandó közönségük van. E bemutató előadás iránt még fokozottabb volt az érdeklődés, mivel a drámát a közép-európai színpadok egyik legkedveltebb, legdivatosabb írója: Echegaray írta, másrészt pedig azért, mert Márkus Emilia, a Nemzeti színházban e színműben aratott olyan fenomenális sikert, melyről csaknem egy álló héttig zengett himnuszokat a fővárosi sajtó.

Komjáthy megszerezte az új darabot, de hozzá való keretet, mely a nemzeti színház látogató közönségében újból megteremtette, az Echegaray-lázt már nem teremthette elő. A darab kiállítására és előadása természetesen nem hasonlítható össze a nemzeti színházéihoz, aminthogy eszünkben sincs az összehasonlítás, mely igazságtalanság is volna. De annyit bizvást megállapíthatunk, hogy a jóra való törekvés, a drámai személynét becsülványa nem maradt mögötte az ország első színházának. A spanyol dráma debreczeni személyesítői nem hagyták cserben az ő igazgatójukat és a bemutató előadás főképek külső siker dolgában zajosnak is mond-

ható. Ez a darab telve izgató dolgokkal, a hatásos jelenetek felvonásról felvonásra fokozódnak, míg a végjelenetekben, amidőn egy ártatlan jó leány, (akit a szerző a nemes lények minden szép vonásával fölruház), leszurja, fiatal vetélytársnőjét a fölkorbaesolt szenvedélyek már az iszonyatosságba esapnak át. Olvasva is hátborsóztató dolgok ezek, a színpaden pedig okvetlen izgatnak, sőt megrendítenek.

Amde, ha intelligencia, kellő készült-ség nélkül játszik ezt a darabot, nemesak elmosódtak volna a gyorsan egymásután következő jelenetek, hanem a mi a darabban főséges, vagy iszonytató, könnyen nevetést idézhetett volna elő.

A mi drámai személynétünk azonban derekasan megoldta feladatát. Komoly tanulmányozás és készülődések után álltak ki és jól esik konstatálni, hogy a legtöbb előadó tudta szerepét, értette, hogy mit játszik s tőle telhetően igyekezett is azt megérettetni, szerepét kellőképpen kidomborítani.

Az új színdarabban az igazság küzd egy társadalmi kórral: az álszenteskedéssel. Két bájos leány képviseli az ellentéteket. Az igazságot Matilde (Fáy Flóra), az álszenteskedést, a merő hazugságot Enriqueta (Halmi Margit).

Egy házban lakik a két ellentétes lény és közös küzdelmük ezélya Fernando, egy előkelő férfi. Csakhogy míg Matilde tiszta szerelmet érez iránta, addig Enriqueta csak hiúságból akarja behálózni ördögi módon. Terve oly módon sikerül, hogy a környezetével elhíteti, hogy Julio (Tanay) a Matilde szeretője, holott az ő szeretője volt. Julio távol van s a környezet Enriqueta ördögi machinációjának beugrik és Matilde-t kidobják a házból. Fernando pedig Enriquetával lép az oltár elé. De esküvő után kiderül Matilde ártatlansága, akin ekkor már a sok lelki hányódás miatt kitör a téboly és leszurja Enriquetát.

Dióhéjba szorítva ez a darab, amelynek szerkezeti hibáit leszámítva sok fényes tulajdonsága van, főképp vakító szellemessége, ragyogó dialektikája, az alakok, főképp Enriqueta klasszikus jellemzése.

ezekekről, amint az ember lelke tisztul; mert hogy megérthessen bizonyos dolgokat, olyan értelmi tulajdonságokhoz kell jutnia, aminők most neki hiányzanak.

? A tudomány segítségével be lehet-e hatolni a természet titkaiba?

— A tudomány csak arra való, hogy az értelmek fejlődjék, de sohasem elég erős arra, hogy az Isten által megszabott határokat átlépje.

? Örök-e az anyag, mint maga az Isten, vagy pedig teremtve van?

— Azt csak maga az Isten mondhatná meg. Annyit azonban megérthettek ti is, hogy az Isten, a legtökéletesebb szeretet és jószág, sohasem volt tétlenségben.

? Az anyagról azt mondják, hogy határtalan és megsemmisíthetetlen. Így van-e?

— A ti felfogástok szerint így. De olyan állapotban is van, amit ti nem ismertek; így például egy részében annyira étherikus finomság, hogy azt testi érzékekkel felfogni nem is lehet és így amit ti *semminek* neveznétek, az még mindig anyag.

? Mi az anyag ránk nézve?

— A lélek láncza. Műszer, a mit a lélek mozgat és amelyben a lélek él.

? Mi a lélek?

— A mindenség ősmagva.

? Bővebb meghatározást nem kaphatnánk-e róla?

— Emberi nyelven nehéz meghatározni. Rátok nézve a lélek semmi, mert nem látható, nem tapintható. Ambátor ez a szó semmi igazán emberi szó, mivelhogy semmi nincsen.

? Független-e a lélek bizonyos körülmények között az anyagtól, vagy pedig úgy összetartoznak, mint a szín a fényvel, hang a levegővel?

— Mind a kettő más, de mégis kapcsolódniok kell, hogy értelmesítsék az anyagot.

? Hogy a lélek nyilatkozzék, mégis csak anyagra van szüksége?

— Nálatok a földön, mert ti nem vagytok ellátva azokkal a képességekkel, hogy az anyag nélkül nyilatkozó lelkeket észrevegétek és megértsétek.

? Felfoghatjuk-e külön-külön az értelmünkkel a lelket és az anyagot?

— Fel, ha gondolkoztok.

? Eszerint a világegyetem két részből áll, lélekből és anyagból?

— Igen, és mindezek fölött az Istenből? Ez a háromság a világegyetem háromsága. De az anyaghoz tudjátok hozzá azt a világot körülönlő fluidumot, amelynek a lélek és az anyag között közvetítő szerepe van s amely magában véve se nem anyag, se nem lélek, de mégis eléggé sűrű arra, hogy a lelkek mozoghassanak benne. Bizonyos tekintetben tehát az anyaghoz lehetne szorolni, ha nem volnának minden általok anyagnak nevezhető valamiktől eltérő sajátosságai; de ha valóban anyag

volna, akkor a lélekben is kellene valami anyagnak lenni, e szerint az anyag és a lélek fogalmai között értsenek ennek helyet. Fluidum ez, épp úgy mint a hogy az anyag anyag, és a hogy a lélek, lélek. Összefüggésben is van mind az anyaggal, mind a lélekkel az összefüggés változatai végtelenek és a kinek tevékenysége folytán végtelen módosításai vannak, amelyeknek ti csak az árnyéklatait is csak alig foghatjátok fel. Ez az egyetemes fluidum az az erő, a melyet a lélek használ és a mely feltétele az anyag örök változásának és a vonzás törvényeinek a világegyetemben.

? Talán ezt nevezzük mi villamos-ságnak?

— Mondottuk, hogy megszámlálhatatlan sajátosságokból áll. A mit ti villamos vagy magnétikus áramlatnak neveztek, az is egyik módosulása, anélkül azonban, hogy emiatt az anyaghoz érthetnétek, mert ettől magában véve független.

? Hogy össze ne zavarjuk a fogalmakat, nem nevezhetnők-e ezt a két különböző világalállományt holt anyagnak és eleven anyagnak?

— Nekünk mindogy, akárminek nevezitek. A nyelv csak a ti használatokra való, hogy egymást megértsétek. A ti kérdéseitek többnyire csak onnan támadnak, hogy a nyelvekben nincs arra szó, a mi az érzékeiteken kívül van.

A darabból keveset töröltek és elismeréssel említjük föl, hogy az író virtuoz mondásai elég érthetően domborodtak ki és nagyon kevés veszett el belőlük.

Fáy Flóra, aki Matilde tömérdek szenvedését, hatalmas lelki rázkódásait élte át a színpadon, ambícióval készült Márkus Emilia virtuoz szerepére és különösen sikerültek az Enriquetával való jelenetei, valamint a negyedik felvonás utolsó jeleneteinek tébolyoszerű kitörései.

Az első két felvonásban mintha a kelleténél nagyobb hangon kezdte volna a Fernandóval, don Justóval és donna Concepcionnal való jelenéseiben a szeretetreméltó leányos kedélyen gyakran fölösen felülkerekedett a drámai elem és úgy tetszett, hogy ott is sok erőt mutatott, a hol csak a szív forróságát kellett volna érzéketleníteni. Ha nem nyújtott is teljes egészét, aminthogy e nehéz szerepben ily fiatal léte nem is nyújthatott többet, voltak sikerült jelenetei. A közönség sűrűn hirta lámpák elé, kétszer nyílt színen is.

Halmi Margit Enriqueta ördögi jellemét ecsetelte képességének legjavával. A legszövevényesebb női lélek ez, telve annyi árnyalattal, hogy a színezése, a megértése talán még nagyobb intelligenciát és művészi talentumot követel, mint a másik szerep. Halmi Margit belevilágított ennek a női léleknek a sivatagába gondos, értelmes játékkal, amelyben néha megcsillámlott az ő halhatatlan atyjának tehetsége. Nem rajzol olyan erős nagy vonalokkal, mint Fáy Flóra, nem is pathetizál, hanem minden mozdulatával, minden szavával az igazságra törekszik.

A többi szereplő nemesak, hogy nem rontott, de derekasan megállta helyét. Fernandót Vidor játszotta hévvel, Donna Concepcion nehéz szerepét sikerrel alakította F. Csígházy Etel, Don Justoban kellemes öreg spanyol urat mutatott be Szathmáry. Kisebb szerepekben megállották helyüket Tanay és Szentés.

Uriel.

Wekerle tanára.

— Egy elzúllott író a kórházban. —

Arad, február 2.

Az elzúllott életnek, a letört nagyságnak és a sokra hivatott jellem lealacsonyodásának egy szomorú példányát ápolják most az aradi kórházban. A neve, a melyet azelőtt irodalmi művek alatt olvastak, most gyakran megfordul a rendőrségi jelentésekben és az újságok hírei között. Allhatatlan, izgága, iszákos ember; a végén van már az élete és a karrierje tragédiájának.

Az idősebbek közül lesznek sokan, a kik emlékeznek a nevére: Gyalokay Mózesnek hívják. A nyolcvanas évek elején az irodalom egyik ismert munkása volt. Regényt is írt és a szépirodalmi lapokban gyakran megfordult a neve elbeszélések s tárczák alatt.

Előkelő családból származik. A bátyja Gyalokay Lajos a nagyváradi törvényszék elnöke. A felesége révén a legelőkelőbb genry családokkal áll rokonságban, a felesége persze azóta elvált tőle. A székesfehérvári zirciek gimnáziumában volt világi tanár és mint ilyen Wekerle Sándort, a volt miniszterelnököt is tanította.

Hogy mint történt meg az elzúllése, annak bajos lenne a históriáját összeállítani. A züllés főoka mindenestre az ital, amelynek Gyalokay teljesen rabja lett. Az egyik lábára sánta: ehhez is úgy jutott, hogy egyszer teljes elázott állapotban megcsuszott és a lábát eltörte. A törés oly erős volt, hogy egyik lábát amputálni kellett.

Most csekély tanári nyugdíjából él, illetve azt iszogatja el. Folyton vándorol

városról-városra; a legtöbb helyen úgy tolonézolják el. — Tavaly is megfordult Aradon: akkor is volt valami baja a rendőrséggel. Az idén újra lekerült Aradra és hogy itt van, az megint a rendőség által jutott tudomásra.

Berugott állapotban ment az utcán és két munkóját arra használta, hogy a járókelőket üsse-verte vele. Ezt a garázdálkodást egy odahívott rendőr meglátta és az elzúllott író Murády Almos ügyeletes rendőrhadnagy elé vitték. Az a kihallgatás után ügyét Joó Béla kihágási bíróhoz tette át, aki közszendháborításért el is ítélte őt. Közben azonban Gyalokay megbetegedett és átszállították az aradmegyei kórházba. Mikor ott lefektették, az egyik mű-lábára rejtve ötven forintot találtak nála. A legutóbbi nyugdíj részletéből maradt meg.

Gyalokay büszkén, hajdani nagyságának érzetében beszélt a rendőrséggel. Mikor figyelmeztették, hogy legyen kevéssé garázda, fitymálva mondta:

— Velem beszélnek így? Velem, a ki magyar író vagyok? Hogy lehet maguknak engem korholni?

A kórházba régi lábajaja miatt szállították, meg aztán egy másik bajáért, a mi szomorú előjele a szenvedélyes szeszivók végzetes, gyógyíthatatlan betegségének. Még nem nagyon nyilatkozik meg nála, de az orvosok véleménye szerint már nem lehet messze a betegség kitörése.

Mintegy két hete volna már Gyalokay Aradon. Ha fölgögyul elutaztatják Aradról, csak úgy mint tavaly. Megy máshová, s ott újra beszélhetnek a szánalomraméltó, bukott karrierjéről.

Gyalokay most mintegy hatvan éves lehet. Nehezen nélkülözi a kóborlást, meg az italt, de azért esőndes ember. Talán már néhány nap mulva felgyógyul és az egykor nagyra termett ember folytathatja a sülyedést lejjebb, egyre lejjebb.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igató, kiadó-hivatal s az irattárfelvételek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

— **Thaly Kálmán Debreczenben.** Városunk I. választó kerületének tudós országgy. képviselője Thaly Kálmán — mint debreczeni elvtársaihoz intézett levelében írja, ha csak az országgyűlési viszonyok engedik, f. hó 19-én meglátogatja választóit s részt vesz a függetlenségi párt azon a napon tartandó táncmulatságán.

— **A varga-szin halálos ítélete.** A Kis-uj-utca torkolatában disztelenkedő régi áru-sarnok épületének napjai immár megvannak számlálva. A városi közgyűlés a múlt héten ráolvasta a halálos ítéletet, amelyre az ódon alkotmány ugyan csak rászolgált. A városi tanács tegnapelőtt tartott rendkívüli ülésében elrendelte, hogy az összes bérlőknek f. évi május 1-jére felmondassék. Ez másnap nyomban meg is történt. Május 1-jén tehát üresek lesznek a varga-szin föld-

szinti apró boltjai s a csákány neki eshetik a vénfalak szétveréséhez. Nem telik bele egy év, a régi épület helyén modern nagy bérház fog pompázni, melybe már 1899. február 1-jén azon városi hivatalok fognak beköltözni, amelyek most a Hungáriában székelnek. A varga-szinnel a múlt századbeli Debreczennek egyik roskadozó maradványa tűnik el a földszínéről. Multja elég érdekes és viszontagságos. Hajdan a 17. és 18. században ezen a helyen állhatott az ugynevezett Kardos csapszék, melyről a régi városi jegyzőkönyvekben sűrűn találunk följegyzéseket. Később elpusztult a híres kocsmas az utca két oldalán egy-egy emeletes áru-sarnokok váltották fel, melyek közül az északi oldalon lévőt, mint már szintén régi épületet, még az ötvenes években lerombolták. A Bach korszakban és még a provizóriumos 60-as években is állandóan katonai készenlét állomásozott a déli áru-sarnok földszinti helyiségeinek egy részében, hogy esetleges zavargások elnyomására kéznél legyen a fegyveres erő. Az emeleten volt sokáig a timárok áruló helye. De mióta a timártársulat Kis-Várad-utczán saját áru-sarnokot építtetett — ez a 80-as évek legelején történt — üresen, elhagyottan áll a csaknem negyven öl hosszú terem, nem jövedelmezvén semmit a városnak.

— **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számának *hírvonalában* meg volt írva, hogy *Degenfeld József* gróf főispán *Trásy László* adópénztári ellenőrt adópénztárossá, *Koszaros Kálmán* h. ellenőrt pedig ellenőrré nevezte ki. Mintkogy pedig a *Gergely Antal* nyugdíjazásával megüresedett pénztári állást a közgyűlés van hivatva betölteni, ezen hírünket oda módosítottuk, hogy *Degenfeld József* gr. főispán *Trásy László* ellenőrt és *Koszaros Kálmán* tb. ellenőrt a pénztári illetve ellenőri állásra a közgyűlésig helyettesként nevezte ki.

— **Az egyetemi kör háznagya.** A budapesti egyetemi kör tisztújító közgyűlésén háznagynak *Komlóssy Imrét*, *Komlóssy Arthur* városi főjegyző fiát választották meg.

— **A filléregylet tea estélye.** A debreczeni evangélikus filléregylet teaestélye február 5-én lesz az Arany Bika disztermében. Az estély jövedelmét jótékony célra fordítják. A rendőség buzgalma kezeskedik a sikerért.

— **„Torma.”** A debreczeni főiskola tollforgató diákjai jelenleg két nyomtatott ifjusági lapot adnak ki. Ezekhez közelebb egy élezcslap csatlakozik, amelynek „Torma” lesz a címe. Ez idő szerint az egész világon két diák élezcslap jelenik meg: egy angol és egy német. Most a harmadik a debreczeni Torma lesz, melynek életképességét az a páratlan érdeklődés, mely városunk egy diák, mint nem diák köreiben észlelhető, előre biztosítja.

— **A humanitás nevében.** A kaposvári állami siket-néma iskola igazgatótanácsa megkereste Debreczen város tanácsát, hogy az iskola célját valamelyes adományjal segítse elő. Elmondja a megkeresés, hogy a dunántúli tizenegy vármegyében a siket-némák száma 2752 főre megy, kik közül 554 a tanköteles. Ezen tankötelesek közül alig 2—3% részesül oktatásban, nem lévén a megnyitott iskolának olyan alapja, mely több szerenéséttelnekk nevelését lehetővé tenné. Az igazgatótanács ily körülmények között a magyar társadalomhoz fordul segítségért. A tanács a megkeresést a számvevőségnek adta ki javaslatlétél végett.

— **Szerkesztők arcsképe.** A Magyar Szalon havi folyóirat január havi száma közli a budapesti és a vidéki lapok szerkesztőinek arcképét. A debreczeni szerkesztők közül ott találjuk lapunk felelős szerkesztőjének: *Koncz Ákosnak* is az arcképét. A kiválóan ügyesen szerkesztett folyóirat ebben a számában a magyar sajtó elite-jének egy jó részét mutatja be.

— **A népkönyha január havi forgalma.** A városunkban jótékonyan működő népkönyha megnyitá f. évi január hó 10-én. Működésben volt tehát a múlt hónapban összesen 22 napon át. Ez idő alatt kiosztott 2894 adag ételt. Ez adagok közül fizetve volt 10 kr-ával 220, fizetetlen, tehát *teljesen ingyenes 2674.* Az étkezők átlaga naponként 132. Legtöbben, az az 184-en vették idáig igénybe a népkönyhát január 23-án. Az utóbbi napokban az étkezők száma mindig 170-en felül volt. E szám azonban hovatovább szaporodik. Legújabbban a szegény kollégiumi tanulók közül is többen kapnak ott ingyenes ebédet. Kiadott a múlt hónapban a népkönyha 253 frt 25 krt. Ebben azonban benne van a felszolgáló személyzet, díja, valamint a beruházási költség is. Átlag véve naponként egy-egy adag ebéd 8—7 tized krba került. E pusztán számok a legkésebben szóló bizonyosságai annak, hogy mily nagy szükség van Debreczenben a népkönyhára és mily elismerésre méltó az a nőegylet, mely a város és társadalom, segélyével azt létesítette és fenttartja. De ez a kezei között lévő összegből, számítása szerint, csak e hónapban láthatja még el a szegényeket meleg étellel, holott az inség folyton növekszik s márciusban éri még el tetőpontját. — A hatóság és a társadalom fokozott támogatására és adakozására van tehát szükség. — Eddig mintegy 160 frt készpénzadomány gyűlt be a természetbeli adományokon felül. Ujra meg újra felhívjuk a vagyonosabb közönséget az adakozásra. Jobb helyre bizony nem adhatják azt, amivel őket Isten megáldotta.

— **Kazánvizsgálatok.** A kereskedelmi miniszter ismételt felszólalások folytán közzétette, hogy kazánvizsgálatok alkalmával az egyes felek mindenkor azon költségekkel terhelendők, amennyire az érdekükben tett kiutazások után az illetmény szabályzat szerint érvényesíthető költségek rúgnak. Ha tehát egy utazás alatt több fél érdekében eszközöl a kazánvizsgáló biztos eljárást, az esetben a költségeket oly módon kell felosztani, hogy a vasuti és a bérkecsi költségekből a nagyobb rész azokat a feleket terhelje, akik a kiindulási ponttól messzebb laknak; a napidíjak pedig a magánfelek érdekében eltöltött idő arányában oszthatók fel.

— **A kisvárdai zavargások.** A kisvárdai zavargások okáról saját tudósítónk a következőkben értesít: Karáson a földművelő nép gyűlést tartott a „Földműves kör” megalakítása tárgyában, amely alkalommal három ember felség-sértő nyilatkozatot használt, amiért lelettek tartóztatva, és a kis várdai járásbíróhoz bekísértetve, múlt hó 31-én azután tömegesen mentek be Kis Várdára és a járásbíróhoz a három letartóztatott szabadon bocsátását követelték. Vay Péter járásbíró erélyes fellépés után megmagyarázta, hogy ez ügyben ítéletet mondani a pesti kir. törvényszék illetékes, a hova a tettesek át fognak kísértetni, és addig a szabadon bocsátásról szó sem lehet, míg ezen Törvényszék nem intézkedik, az időközben megjelent szolgabíró távozásra hívta fel a zavargókat és katonaság kirendelését kérte, a Karásziak azután nyugodtan hazamentek és Kis Várdán, amelyet egy század huszár tart megszállva legnagyobb esend uralkodik.

— **Nyilatkozat.** A jogász és tisztviselői kör bálja alkalmából kiadott Béli Tudósítóban *Abrahám Irma* kisasszony nevében egy emléksor jelent meg. Az igazság érdekében tartozom annak kijelentésével, hogy a szóban forgó sorok nem *Abrahám Irma* k. a.-tól erednek s az ő beleegyezése nélkül került a lapban. Mikor én ezeket az általam fogalmazott sorokat közreadtam, tettem azt jó hiszeműséggel s rosszakarat vagy szándékosság legesekélyebb mértékben sem vezérelt s ha netalán ez által az érdekelteket megsértettem, tőlük bocsánatot kérek s egyideűleg azt is kijelentem, hogy S. A. kisasszony a közzétételre meghatalmazást nem adott.

Lőw József,
a „D. E.” munkatársa.

— **Regény.** A rendőrbiztos füstös irodája hirtelen megtelik valami édes parfume ingerlő illatával. Kissé kopott fekete ruhás, elegáns asszonyka lép az íróasztal elé s a morózus tisztviselő mosolyogva pattan fel a székéről. Udvarián helylyel kínálja meg az uri dámát.

— Szolgálhatok valamivel? — kérdi.
Az asszony bánatosan körülhéz, fehér kendőjét az ajkára tapasztja s majdnem sugva mondja:

— *Cselédkönyvet akarok!*

A száraz rendőrember esodálkozva, megilletődötten néz az asszonykára, a ki heves zokogásba kezd s szaporán törölgeti a szemét. Még a biztos elfogódva rójja a blankettára a személyleírást, hogy: született 1876. özveggy, szőke haja, fitos orru, kék szemű; — a boldogtalan menyecske szepegeve beszéli el, hogy három esztendeig élt az urával, a kinek tisztességes hivatala volt, boldogok voltak, szerették egymást s az urát egy szomorú éjszakán elragadta tőle a halál. Most csak a két éves esőpp porontyának akar kenyeret keresni, mert hisz ő — ugymond — nem kíván élni már ugysem. Koldulni nem tud, majd elmegy valami uri házhoz cselédnek.

És sirva fordul ki az ajtón, boldogan szorongatva kezében azt a kék táblás könyvet, amely az ő nagy nyomorának emblémája.

— **Műveljük a népet.** Mint az Sz. H írja: A nyíregyházi városi tanács olvasó könyveskéket vásárol és azokat a nép között ingyen szétosztatja. A belügyminiszter felhívta a várost, hogy jó lenne ezzel az eszközzel véglegesen kiirtani a ponyvairodalmat. Minthogy városunk vezetőférfiai közül már többen és régebben foglalkoztak ezzel az eszmével, épen jó időben jött a miniszter leirata. Most közelednek már a tanyai iskolában még mindig divó kis vizsgák és ezen alkalomból már megtörténnek a könyv-osztások úgy a gyermekek, mint a tanyai nép között. Ezek a könyveské, melyek erkölcsnemesítő, hazafias irányúak, a magyarosítás tekintetében igen sokat használnak.

— **Kimutatás.** A debreczeni izr. betegsegélyző és ápoló nőegylet vezetése alatt álló, szegény iskolás gyermekek tápintézetének 1898. január havi forgalmáról:

Élelmiszereket adományoztak: dr. Balkányi Miklósné 2 zsák burgonya, 12 liter bab, 25 fő káposzta, Fürst Ödönné 1 zsák burgonya, 1 zsák káposzta, Lőw Zsigmondné 5 kiló só és 20 fő káposzta, Berger Mórné zöldség, Keiner Adolfné 5 kg. liszt és 8 fő káposzta, Schuerer Sámuelné 1 zsák burgonya, dr. Popper Alajosné 1 kosár tojás és hagyma, Glück Venczelné 6 kiló liszt, tojás, mák, méz, dr. Engel Ignáczné 1 zsák burgonya, özv. Fried Károlyné 1 véka bab, egy kosár kalarábé, Kohn Lajos 10 liter babot. I. Bevétel egyszersmindenkorra 392 frt 50 kr. Január havára 42 frt 50 kr. Régi takaréktüzhely eladásából 60 kr., összesen 435 frt 60 kr. II. Ki-

adás 182 frt 30 kr. Pénztárkésztet 253 frt 30 kr. Midőn ezekben tápintézetünk január havi működéséről elszámolok, egyuttal hálás köszönetemet fejezem ki hatvanhat szegény gyermek nevében is a fensorolt kegyes adakozóknak, valamint Nagy Jakab mézárszék tulajdonos urnak, aki a husbeszerzésénél különkint négy krajczár kedvezményben részesített. Debreczenben, 1898. jan. 31-én. *Dr. Balkányi Miklósné*, a debreczeni izr. betegsegélyző és ápoló nőegylet elnöke.

* **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, köszvény-nél, esuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkór-nál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszer-tárban készletben van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

VIDÉK.

A szerelem halottja. Hajdu-Nánáson — mint ottani levelezőnk írja — *Eszenyi Zsófi* 14 éves leány öngyilkosságot követett el. Gyufát oldott föl egy pohár vízben és a mérég elpusztította a gyermekleány életét. A kis Zsófi éretlen kis szívét reménytelen szerelem keserítette. Az, akit szeretett, úgy bánt vele, mint gyermekkel, sőt előtte ölelt-esókolt egy más leányt. Hát azt hitte a kis bolond fejével, hogy ezt nem lehet túlnéni.

Megölte a pálinka. Tetétlenül, — mint ottani levelezőnk írja — reggelre kelve, a csapszék pítvarában halva találták Rézművesné Balog Eszti ezigányasszonyt. Az orvos alkohol-mérgezést állapított meg.

Mulatságok.

* **Az iparos-kör táncvizgalma.** A debreczeni iparos, amilyen megbízható a munkában és amilyen talpig becsületes ember, épen olyan egészséges kedélyű és hárákerül a sor, az igazánda magyar mulatozásban nem hagyja magát fölmulni. A farsangi vigasságuk február 6-án (vasárnap) lesz az Arany Bika disztermében. A táncvizgalom este 8 órakor kezdődik, belépti díj 1 frt.

* **A jogász bálon** felül fizetők névsorából tévedésből kimaradtak: özv. br. Josinczyné 5 frt, özv. Kaeskovits Ivánné 3 frt, Bechert Manó 2 frt 50, N. N. 2 frt 50. Midőn ezeket köszönettel nyugtázzuk, egyszersmind bocsánatot kérünk tévedésünkért és kijelentjük, hogy Szentkirályi Tivadar urtól ezen összeget még a bál estéjén átvettük, de a névsor valamiképpen eltévedt. A rendezőség nevében: *Rózsa Lenczi*.

TÁVIRATOK.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A kolozsvári Mátyás király szobor.

Kolozsvár, február 3. A kolozsvári Mátyás király szobor munkálatát a napokban vették hivatalos szemle alá *Fadrusz János* szobrász néphegyi műtermében. *Hegedűs Sándor* orsz. képviselő mint a szoborbizottság elnöke és *Sándor József* orsz. képviselő, mint a gyűjtőbizottság elnöke. A hivatalos kiküldöttek konstátálták, hogy a főalak Mátyás Király mintája már teljesen elkészült. Hasonlóan készen van már a királyt hordó mén-

alakja, meg a nagy fekete vitéz közül három van közel befejezéséhez. A szemle folyamán, amelyen több ordélyrészi orsz. képviselő volt jelen, *Fadusz* kijelentette, hogy az egész munkálatot május hóra befejezi, azután a gipsz negatívumokat öntésbe adja, s az egész szobor a jövő 1899. év május havában Kolozsvárra leleplezhető lesz. A kiküldöttek az örvendős hírről jelentést tettek a szoborbizottságnak az öntést hazai műhelyben Ujpesten fogják végezni.

Lövés a tömegben.

Budapest, február 3. A közelfekvő Liszkófalva község az éjfolyamán véres eseménynek volt színhelye. Több Rózsahegyiről hazatérő választó Hoffmann Dávid vendéglőjében lázongott és tetteleg is bántalmazta az őrséget teljesítő csendőrséget. Miután minden intés meddőnek bizonyult, a rendőrség a tömeg közé lépett, úgyhogy heten súlyosan megsebesültek. Több állítólag halálosan megsebesült. Kürthy főispán és Kubinyi főszolgabíró az éj folyamán a helyszínére siettek.

Mint egy újabb táviratunk jelenti a Liszkófalván megsebesült lázongók közül Kéki már meghalt, és többek sebei életveszélyesnek bizonyult.

III. Béla temetése.

Budapest, október 3. Egy könyv-matias hire szerint a miniszterelnökség már elkészítette III. Béla és Antióhiái Anna eltemetésének programját. E szerint a gyász szertartás királyi pompával fog végbemenni. Az utolsó Arpád házi király és neje hamvait a Mátyás templomba helyezik a ravatalra; a gyász szertartást Vaszary primás végzi fényes segédlettel ebben több főpap fog segédkezni. A temetés a nyár folyamán fog végbemenni. A hamvakat a Mátyás templomban helyezik örök nyugalomra.

Tagválasztás a Kisfaludystáknál.

Budapest, február 3. A Kisfaludystársaság ma tartotta tagválasztó közgyűlését, mely a sok (köztük egynő) jelölt-nél fogva volt rendkívül érdekes. Több meddő szavazás adatott be a 2 hely egyikére *Bársony* Istvánt választották meg, a második helyet ezuttal nem töltötték be.

Az ezredévi emlék.

Budapest, október 3. Az Andrássy-ut torkolatában fölállítandó ezredévi emlék munkálatait tudvalevőleg, azért nem kezdték meg eddig, mert az artézi forrás csöveit előbb lejjebb kell sülyeszteni s ezt a főváros a saját költségén végeztetni nem volt hajlandó. Hir szerint a kormány már elvállalta, hogy e csősülyesztés 36,000 frtnyi költségét az állam viselje, — s így az ezredévi emlék alapozási munkálatait már a tavasszal meg fogják kezdeni.

Furcsa párbaj.

Budapest, jan. 3. Tudvalevő, hogy tegnap Bérczy Béla rendőrkapitány és Scheffer József ügyvéd megakartak verekedni, félig már össze is kardlapozták egymást, amikor a detektívek megjelentek és a párbajt a „törvény nevében” megszüntették. (Megjegyzendő, hogy az ügyetlen detektívek arra kaptak, hir szerinti utasítást, hogy csak a párbaj után jelenjenek meg, a dekorum kedvéért). A segédek azonnal megállapították, hogy a párbajt folytatják. Időközben Scheffer segédei visszaléptek és az új segédek kijelentették, hogy a Kovács F. Sándor ma megjelent rópirata Bércsyt diszkvalifikálja s így ők a felüket megverekedni nem en-

gedik. Bérczy és segédei mindazáltal megjelentek a párbaj megállapított színhelyén, s jegyzőkönyvet vettek föl arról, Scheffer pedig a párbaj színhelyén nem jelent meg, Bérczyre nézve tehát a párbaj úgy be van fejezve.

Elfogott hamisítók.

Budapest, február 3. A diósgyőri vasgyárban pénzhamisító bandát fedeztek föl, mely ezrével gyártotta az ezüst pénzdarabokat. A csendőrség elfogta Koncsik Józsefet és Pál Józsefet. A két elfogott a diósgyőri vasgyár munkása volt.

Kiszabadított gőzös.

Budapest, február 3. Az Adriai társulat tulajdonát képező „Baross” gőzöst, mely Velence mellett sárzátanyra került, ma két vontató gőzös segítségével kiszabadították, s így folytatta útját Triesztbe, A hajó sérülés jelentéktelen.

Gyászrovat.

† **Mocsáry Lajos.** Tegnap számunkban említettük, hogy *Mocsáry* Lajos kereskedő öngyilkos lett. Gyászborult családja most a következő jelentést adta ki:

Mélyen megszorodott szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férj, testvér, vő, sógor, nagybátya és rokonnak *Mocsáry* Lajos kereskedőnek folyó hó 2-án életének 43 ik, boldog házasságának 9 ik évében, váratlanul történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi részei folyó hó 4-én délután 3 órakor fognak Burgondia utca 311. számú lakásunkról a róm. kath. vallás szertartása szerint a Kossuth-utcai ref. temetőben örök nyugalomra helyezni, az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 5-én reggel 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételle az elhunytak rokonait, barátait és a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. február 2. Özv. *Mocsáry* Lajosné, szül. Szabó Karolina. Testvérei: *Mocsáry* Béla nejevel és gyermekeivel, *Mocsáry* József nejevel és gyermekeivel, *Mocsáry* Katalin férjével *Cholnoky* Károlyval és gyermekeivel. Anyósa: özv. Szabó Istvánné és még számos rokon.

† **Kis halott.** Sepsy Kálmánt a Phönix bizt. társaság közszeretben álló hivatalnokát mély fájdalom érte: kis leánya, Mária két napi rövid, de szenvedésteljes élet után elhunyt. Enyhítse a fiatal szülők fájdalmát az őszinte részvét, melylyel nagyszámú ismerőseik körében találkoznak.

Borzalmas mérleg.

— A rablógylkosok „jövédelme.” —

Most, mikor a bankok épen elvégezték a mérlegösszeállítást, az emberek szeretik minden foglalkozásnak a bilancát összeállítani. Egy mérleget azonban nem állított még össze soha senki: a rablógylkosságok jövédelmének a bilancát.

A rendőri statisztikákból az tűnik ki, hogy a nagyobb európai városokban elkövetett rablógylkosságok a gazemberekre nézve egyáltalán nem valami nagyon jövédelmezők. Ha az összes rablógylkosságokból származó „zsákmányt” összegezzük, egy rablógylkosra évenként nem esik több átlag 88 frtnál.

Ez a statisztikai eredmény azonban nem mindenütt ugyanaz; így például egy párisi rablógylkosnak nem lenne ily módon több jövédelme nyolczvankét franknál, míg egy bécsié kilenczvenhét forinttra rugott.

A rablógylkosság egyáltalán nem fizeti ki magát. A gyilkosok rendszeren vagy igen csekély összeget találnak áldozataiknál, vagy ha nagyobb összeget vagy értéket lelnek is

náluk — értékesíteni, saját czéljaikra fordítani csak igen keveset tudnak. Persze meg-esik, hogy egy-egy rablógylkos rendkívül dus zsákmányra tesz szert és miután tette rejtve marad az igazságszolgáltatás előtt, a gyilkos munka tényleg kifizeti magát. Ezek az esetek azonban rendkívül ritkák, csak el-vétve fordulnak elő.

A legtöbb esetben a gyilkos megszerzi a zsákmányt, de nem tudja azt értékesíteni, mert ép mikor ezt tenni akarná, az igazság-fenyítő keze utóléri. Mások, épen mikor áldo-zatukat ki akarják fosztani, menekülni kény-telenek. A legtöbb gonosztevőt pedig épen akkor csipik el, mikor fosztogatni kezdenek.

S különös: hogy ha egy rablógylkos nagy összegre tesz szert s az igazságszolgálatás nem éri azonnal utól, rendkívül keveset használ el a saját czéljaira. Így például egy Carrara nevű olasz, a ki Párisban egy skon-tistát meggyilkolt, áldozatánál huszonkétezer frankot talált. A holttestet elégette, minden nyomot eltörölt s a rendőrség csak jóval később, egy véletlen útján jött a büntény nyomára; mikor azután Carrarát elfogták, az egész rablott összeget megtalálták nála hét-száz frank híján.

A legtöbb esetben a rablógylkos arány-talanul csekély összegért követi el a büntényt. Egy Chottin nevű gyilkos például áldozatánál 14 soust (30—35 kr.) talált, két más gyil-kos 1 frankot, egy harmadik 2 frankot lelt áldozatánál. Fővárosunkban is történt tavaly két gyilkosság, melyeknél a gyilkos 97 krért illetve 2 frtért gyilkolt. Az olyan gyilkos, a ki 40—200 frankot talál áldozatánál Páris-ban már ritkaság számba megy.

A Neues Wiener Journal Bécs város gyilkosainak jövédelmét az utolsó évtized alatt a következőkben állította össze:

41 gyilkos közül 16 semmit sem rabolhatott.

1 ember 4 krajczárt, három gyilkos (együtt) egy téli kabátot és 16 krajczárt, kető (külön) 60 kr. — 2 frtot, három 5—10 frtot talált áldozatánál.

11 tettesnek sikerült 40 frtot rabolni.

2 gyilkos közül az egyik 100, a másik 200 frtot szerzett.

3 gyilkos (ezek közül kető egy áldo-zattól, s egy három áldozattól) 1000 frtot rabolt.

Ez a statisztika mutatja tehát, hogy a gyilkosok mestersége épenséggel nem fizeti ki magát.

Gizike a kérőjéről.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Hütelén, ros, igazságtalan. Mondjak még többet is? Elakartam sajátítani a női erények legmagasabb tudományát s nem szoltam egy szót sem, várva, hogy egy szánakozó hang kérdezni fogja: „mi bajod, miért hallgatsz”. Az estnek esüg-gedő reményeit feleleveníté ismét a reg-gel, melyen új hittel lestem a levélhordónkat, akinek az areza akkor is virit, mikor e kegyetlen szót mondja:

— Nines.

Ezen szó már annyiszor ismétlődött, hogy belátom, nem érdemes nyelveeskén-ket egy percze sem korlátozni, mert ezen pihenés által még azt sem érjük el, hogy elfelejtjük a társalgás művészetét, elbutu-lunk, csak azért, hogy meg akartuk czü-folni a férfiak itéleteit. Azért sem ezáfol-juk meg, én legalább nem, mert még temperamentumom elemében sem tudok ennyit beszélni, mint a mennyit szeretné-nek még tölem hallami.

Lehet, hogy ön kivétel, szerkesztő ur, de ezt ugy-e maga sem hiszi, hisz önök éppen ugy szeretnek hallani mindent, mint továbbítani, mert csak nem akarja

elhitetni velem, hogy a redakció a titkok legdriszerébb tárháza? Ez esetben nem vinném oda érzelmeimet, de mivel a naplóm már tele van jegyzetekkel a folytatását az ön számára tartogatom.

Arról már bizonyára értesült, hogy félig meddig menyasszony vagyok! Inkább mondva már háromnegyed részben, mert kevesebb hiányzik ahhoz, hogy Feri megkérjen, mint ahhoz, hogy elejtse ezen szép szándékát!

A székrozsai után azonban biztosra veszem, hogy ez örvendetes katasztropha mielőbb meg fog történni, de addig redőket von a boszankodás tizenkilenc éves arcomnak ereol színezetére. Elbizakodottnak fog tartani nemde, ha azt mondom, hogy nekem már igen sokan udvaroltak, sokakat ismertem, de ilyen legényt, mint Feri, még nem volt szerencsém találni. Előnyeiről nem beszélhetek, mert vagy ninesenek, vagy ügyesen tudja azokat rejtegetni, hogy később kellemesebb legyen a meglepetésem, de a modora hátrányában véli azt az előnyt elérni, amivel sikerül engem lebilineselnie. És mondhatom, jó irányban halad, mert mentől kiálthatatlanabb, annál jobban szeretem (ezt csak önnek vallom meg). A legnagyobb hibája, hogy tulságos sokat olvasott, tanulmányozta a francia és angol regények hőseit és ő okosabb akar lenni valamennyinél. Nem akar előttem meghajolni, mert fél, hogy papusot huzok a fejére, pedig minden filozófiája dacára nem fogja ezt elkerülni. Most még türelmes vagyok, nehogy elijeszszem, de ez ünnepi köntöst felváltom majd asszonykoromban.

Hallott már valaki olyat, hogy ha egy nő elejt valamit, az udvarlója nem veszi fel? Tegnap elejtettem a kesztyűmet s Feri úgy tett, mintha észre sem venné. Persze ezt már el nem hallgathattam.

— Feri, vegye fel.

Erre azt felelte:

— Ha nem figyelmeztetett volna, felvettem volna, de így azért sem. Pedig nem igaz, akkor sem vette volna fel, olyan goromba.

A mamuska a multkoriban azt mondta neki:

— Feri, maradjon nálunk ebéden, fánkot sütöttem.

Csak úgy szikrázott a szeme az örömtől, mert kitelik tőle, hogy azt jobban szereti, mint engem. Alig várta, hogy leülhessen az asztalhoz, nem is várva, hogy én előbb helyet foglaljak, mire odavágtam neki:

— Maga udvariatlan.

— Nagyon éhes vagyok, — volt a felelet.

A legutolsó tisztii estélyen pedig rám sem hederített, tánczolt másokkal szakadatlanul, míg reggelfelé belefáradva a sok bókolásba, engem akart egy csárdással kitüntetni.

— Nem tánczolok, — válaszolám, de nézze a szegény Mariska már olyan régen várja a jó szerencsét, — ugyan vigye el.

— Hát elküld, kosarat ad és nem is féltékeny.

— Miért lennék? Hisz akkor szeretnem kellene.

— Tehát így vagyunk? Most már értem, nem is szerethet engem, mert magának olyan kell, aki tele hazudja a füleit badarabbnál badarabb bókokkal s tédre esik minden mosolya elé. Sajnálom, én nem rendelkezem ilyen tulajdonságokkal, ha mindjárt egy faragatlan, udvariatlan tuskónak tart is, de szívem, az annál jobb van és fáj, ha méltatlanul sértegetnek.

Ezen szavak után kirohant a bálteremből olyan elszántan, hogy a mamuska biztosra vette, hogy agyonlövi magát. Nem is volt addig nyugalmunk, míg másnap a mamuska egy „billet tour“-ra rá nem írta: „Édes Feri, ma szívesen látjuk egy kis korhelylevesre!”

Es képzelje örömeimet, csakugyan eljött. Csak azt nem tudom most: az irántam érzett vonzalmából volt-e ilyen fürge, vagy a korhelylevesnek örült így meg?

A fekete kávénál már egészen kiengeztelődve tekintett rám s azt mondta egyszerűen:

— Gizike, lenne-e a feleségem?

Szerettem volna örömben elkiáltani: igen, de talán okosabb lesz a szerkesztő ur tanácsát is kérni, tehát kérem, adjon véleményt ez ügyben és csak azt ne mondja, hogy „nem“, mert még önnek is képes leszek ellentmondani,

Gizike.

Válasz:

— Nyujtsa ön, kicsi bájos levélíró azon urnak a kezét és mondja neki sugva, de nem kiáltva: Igen, igen, Feri.

Irodalom és művészet.

* Magyar könyvtár. Olesó Shakespeare. Uj füzetek. A Lampel-féle könyvkiadóczég új vállalata, a „Magyar Könyvtár“, mely jó és olesó könyvek terjesztését tűzte ki célul, pár hónap alatt kedves ismerősévé vált a magyar olvasóközönségnek. Most jelent meg az új vállalat harmadik sorozata, öt füzet, a 17. számtól a 22-ig. Van ezek között a füzetek között egy, a 20—21. szám, a melyre első sorban felhívjuk olvasóink figyelmét: s ez a „Szentivánéji álom“, melyet Arany János remek fordításában nyujt a vállalat. Van ugyan már egy teljes Shakespeareünk, amely a Kisfaludytársaság kiadásában jelent meg, de ennek a kiadásnak ára egész kis vagyon. Méltón csatlakoznak azonban a „Szentivánéji álomhoz“ az új sorozat többi füzetei is. A 19. füzet Kisfaludy Károly válogatott költeményeit tartalmazza, Bánóczi József rendezésében, a ki tartalmas irodalmi bevezetést is irt a költemények elé. Bánóczi irt szép bevezetést a 22. füzet elé is, a mely Kármán „Fanny Hagyományai“-t, megújuló irodalmunknak ezt a legbecsesebb emlékét tartalmazza. A 17. számú füzetnek a címe: „Francia elbeszélők tára“ s tartalma egy esomó jeles francia novella, a modern francia irodalom elsőrangú íróitól Ambrus Zoltán kitünő magyartításában. A 18. füzet Rovetta-nak, az olasz állam nagy díjával koszoruzott hatásos drámáját közli „A beestelenek“-et, Radó Antalnak fordításában. Az új sorozat 15 kros sárga borítéku kis füzetekben jelent meg, tiszta szép nyomással, jó papíron s minden könyvárus utján megszerezhető.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. február hó 3-án.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	121.75	122.75
„ koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
„ regále vált. köt. 4 1/2%.	—	101.—	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.75	122.25
Egységes államkötvény 4 1/2%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	386.75	387.25
Osztrák hitelbank részvény	—	365.40	365.60
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	104.50	104.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	—	122.25	123.25
„ 3%-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	—	119.—	120.—
Magyar vörös keresksorsjegy	—	10.25	10.75
Osztrák „	—	20.50	21.—
Olasz „	—	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	—	6.70	7.20
Jó-sziv „	—	3.80	4.20

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.51	9.55
1 Sovereigns	—	—	12.—	12.04

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. febr. 2-án.

Buzát ma gyöngén kínáltak, a kereslet korlátolt volt. — Elkelt csöndes irányzat 9000 mm. változatlan áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngé volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 600 mm. 76 k. 12.55 forinton, 900 mm. 75 k. 12.45 forinton, 100 mm. 74 k. 12.17 forinton, 200 mm. 74 3/4 k. 12.72 frton, 100 mm. 75 1/2 k. 12.57 frton, mind három bónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat Amerika lanyha árfolyamai miatt eleinte lanyha volt, utóbb azonban nagy keresletkedv következtében szilárd lett és az árak élénk forgalom mellett emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre 9.34—9.36

„ márcz.—ápr. 11.73—11.74

Rözs márcz.—ápr.-ra 8.56—8.57

Tengeri máj.—jun.-ra 5.28—5.29

Zab márcz.—ápr.-ra 6.32—6.34

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 124. Páratlan bérlet 101. szám.

Ma, csütörtökön, 1898. évi február hó 3-án: másodsor:

Folt, a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban. Irta: Echegaray José. Spanyol eredetiből fordította Patthy K.

Személyek:

Donna Concepcion	—	—	F. Csigaházy.
Fernando, fia	—	—	Vidor Dezső.
Matilde	—	—	Fái Flóra.
Euriqueta	—	—	Halmi M.
Don Iusto	—	—	Szathméry Á.
Don Lorenzs	—	—	Szentes J.
Julis	—	—	Tunay Fr.
Dolores, szobaleány	—	—	Cserényi A.
Inas	—	—	Marosi S.

Holnap pénteken 1898. február 4-én.

L. Komáromy Mariska vendégfelleptével:

A libapásztor.

Eredeti operett 3 felvonásban. Irta: Lukácsy S. Zenéjét szerzette Forrai Miklós.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Lapunk barátaihoz. A szerkesztőség felkéri mindazokat, kik bármily irányú közleményeket küldenek lapunkba, kegyeskedjenek azt zárt levélben vagy *Koncz Ákos* felelős szerkesztő, vagy *Ujlaki Antal* főmunkatárs nevére küldeni, mert csak így tehetünk eleget olvasóközönségünk és barátaink kérésének vagy megbízásának.

Rusticus. Ezt a kérdést már letárgyaltuk. Kérjük más tárgyról írjon.

N . . . s. Lapunk tegnapi számában egy beküldött hír már beszámolt arról az üdvözléről, melyben az adóosztály részesítette a helyettesítéssel megbízott tisztviselőket. Így tehát az Ön hírét félretereszük annyival is inkább, mivel az illető urak is megszokták azt a módtalan dicséretet, melylyel Ön őket elhalmazza.

K. R. urnónek. Köszönjük. Jönni fog, mihelyt annyi helylyel rendelkezünk, hogy az egész beces munkát egyszerre adhatjuk.

B. F.-nek és főbbeknek. Versekét nem kérünk, ellenben jól megírt prózát szívesen veszünk.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

ad. 969. P. 1. tag. sz.
1898.

Hirdetmény.

Kaba község határának tagosítása a 98/897. sz. kir. curia ítélettel megengedtetvén, a debreczeni kir. törvényszék 989/98 P. sz. alatt kelt végzésével az előmunkálatok fogantatásával az alólirt kir. törvényszéki bíró bizatott meg, a ki a fenti számú végzéssel az előmunkálatok megkezdésére s e célból az összes érdekelt birtokosok közreműködésével tartandó tárgyalásra határidőül **1898. évi márczius hó 3 ik napjának d. e. 10 óráját** Kaba község-háza tanácstermébe kitzte.

Mely határidőre az összes érdekelt birtokosok a jelen hirdetmény által oly figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy a kitzított tárgyaláson az érdekeikre leendő felügyelet végett vagy személyesen, vagy kellőleg igazolt megbizottaik által annál inkább jelenjenek meg, mert netáni meg nem jelenésük a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja s ez esetre mulasztásuk következményeit csak maguknak tulajdonítsák.

Debreczen, 1898. január hó 26.

Dr. Hrehuss Viktor
kiküldött tszéki bíró.

115-3-1

12010. sz.
1897. tkv

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Özv. Dombi Lászlóné végrehajtatónak k. k. Lovász Rácz Eszter s társai végrehajtást szenvedők elleni 106 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a debr. kir. törvényszék (a derecskei kir. járás-bírószék) területén levő, B.-Sáránd község határában fekvő a b.-sárándi 709. sz. tkvi A. I. 705. hrsz. birtokra az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben 43 frt, 1597. hr. alattira u. a. §. értelmében egészben 66 frt 1727. hrsz. alattira u. a. §. értelmében egészben 12 frt, 3179. hr. alattira u. a. §. értelmében egészben 7 frt, 788. hr. ingatlanok k. k. Lovász Rácz Eszter, Péter, Sándor, Juliánna nevének álló $\frac{1}{6}$ részére 34 frt 33 kr. 2086. hr. alattinak ugyanazok nevének álló $\frac{1}{6}$ részére 57 frt 17 kr. ezennel megállapított kikiáltási árban és a b.-sárándi 895. sz. tkvi A. + 256/b hrsz. belsőségre az 1881. LX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben és a C. I. alatt Özv. Lovász Rácz Sándorné javára bekebelezett szolgálmi jog épségben tartása mellett az árverést 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi február hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor** B.-Sáránd község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 4 frt 30 krt, 3 frt 44 krt, 1 frt 20 krt, 5 frt 72 krt, 70 krt, 6 frt 60 krt és 16 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1897. évi november hó 9-ik napján.

Nagy Károly,
kir. táblai bíró.

90-1-1

Idős és fiatal férfiaknak!

Pótszer

**Copaiva-Cubeb Santalgöngyök és
Cinkbefeoskendezések stb.**

és más orvosszerek helyett Dr. Müller törzsfőorvostól föltalált Injektiók és labdaosok orvosi rendelés szerint készítyék és orvosoktól a legjobban ajánlvák, mint a legjobb és kipróbált szer mindennemű kifolyások és húgyosó betegségek ellen, gyors és biztos hatásuak — még idült betegségeknel is minden utóbb nélkül használhatók. — Pár nap alatt a legjobb eredmény észlelhető.

Ára orvosi utasítással együtt 1. sz. újonnan keletkezett bajok ellen 1 frt 60 kr., 2. sz. idült régi bajok ellen 2 frt 50 kr., csomagolás 25 kr.

Egyedüli raktár és készitési helye:

Szent-György gyógyszerár

Bécsben, V/2. kerület, Wimmer-utoza 33. sz. hová minden levélbeli megrendelések küldendők.

Kérem e hirdetést kivágni és elteni. 2

Szabó Lajos Fiai

özég

tudatja a n. é. közönséggel, hogy a farsangra már raktárra érkeztek a

legújabb —

Farsangi divat-

czifkék:

szines selymek, világos színű divatszövetek,

selymes Zephirek, szerb vásznak, mosó Batistok, legyezők, szalagok, keztyük.

**Csokoládé,
cacao,
bonbonok,**

legjobb és legtisztább minőségben

**FIUMEI
Cacao és Csokoládé-Gyár (RT.)**

Kapható minden jobb fűszer-és
csemegé-üzletben

A CIVIS NAPTÁR

Minden
család
hivatal
üzlet és
magános
vegyen
Civis
Naptárt

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szórakoztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkítja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharc története Bartha Mórtól, valamint Szaboleska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Várad Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A mult év története, számos illusztrált adoma és a bővített Czimtár.

Ezen sokoldalú és közhasznú naptár ára **36 kr.**

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytőzsdében.